

Boekbespreking

Gerd Krüssmann. *Die Laubgehölze*. Mit 1605 Abbildungen; Berlin, Paul Parey; 380 pp.

Dit boek is bedoeld, zooals onder den titel staat, als een opsomming en beschrijving der in Duitschland winterharde loofhoutgewassen. Hieraan beantwoordt het boek ten volle. Alle boomen, struiken en halfstruiken uit Rehder's Manual of cultivated trees and shrubs, voorzover zij winterhard zijn in Duitschland, zijn genoemd en worden gevolgd door een korte beschrijving. Verder staat onder den titel dat het een boek ter raadpleging is voor tuinlieden, boschbouwers en tuinliefhebbers en voor het gebruik aan vakscholen.

In hoeverre beantwoordt nu de inhoud aan dezen tweeden ondertitel? Wanneer wij den inhoud nagaan, dan vinden wij in het voorwoord vermeld, dat naast de 50-jarige ervaring van K. Frost ook nog de aantekeningen verwerkt zijn van de boomkwekerij van L. Späth in Berlijn, waardoor het resultaat van 80 jaar boomkweekers-arbeid op deze wijze tot de gebruikers van het boek kan spreken. De teekeningen der details zijn, 1065 in getal, alle van de hand van den schrijver. Deze legt er den nadruk op, dat hij zich, wat de rangschikking binnen het geslacht betreft, trouw aan Rehder's Manual heeft gehouden. Verder raadpleegde hij de bibliotheek Späth, die ongeveer 2000 boekwerken op dendrologisch gebied omvat. De beschrijvingen zijn alle volgens hetzelfde schema gemaakt: naam, hoogte, groeiwijze; winterkenmerken; blad, bloem, vrucht; vaderland, synoniemen. Na de inleiding volgt een algemeen deel met verklaringen bij de gebruikte botanisch-dendrologische kenmerken, vergezeld van 172 afbeeldingen. Hiermede zijn ongeveer 10 pagina's gemoeid. De verklaringen, bij de verschillende onderdeelen gegeven, zijn zeer oppervlakkig. Bij den wortel lezen' wij b.v., dat die het benedenwaarts groeiende deel is en gemakkelijk van ondergrondsche stengels is te onderscheiden door het ontbreken van bladresten of bladlidteekens. Er wordt hoofdwortel en zijwortels onderscheiden. Daarmede is het gewas uit. Ontbreken dus bijwortels, hechtwortels, luchtwortels, zuigwortels, ademwortels, e.a. meer. Desgelijks worden stam, blad, bloem en vrucht behandeld. Dit overzicht is wel practisch gemakkelijk, doch botanisch onvolledig. Achter elken Duitschen vakterm staat de Latijnsche term en daarnaast, indien noodig, nog een verklaring. De afbeeldingen zijn zeer eenvoudig en karakteristiek.

Wanneer men den naam van een onbekenden boom of struik met dit boek wil vinden, klopt men te vergeefs aan. Op blz. 11 wordt ineens begonnen met het geslacht *Abelia*. Hoeveel menschen kennen dit? Bijna niemand. Het boek veronderstelt dus dat men zijn planten kent, in allen gevalle de plantengeslachten. Determinatie-tabellen ontbreken, waardoor het onmogelijk is een plantengeslacht te vinden, dat men nog niet kent. Binnen het geslacht is men gedwongen alle beschrijvingen door te lezen en met het object te vergelijken. Kent men het geslacht en verschillende soorten daarvan, dan kan men die bekende overslaan en kiezen, binnen de rest. Zulks is niet moeilijk, wanneer de geslachten niet groot zijn. Wil men echter een *Spiraea* met dit werk op naam brengen, dan komt de auteur ons tegemoet met een sleutel naar de secties, die woordelijk overgenomen is uit Rehder, zonder vermelding daarvan (zooals elders nu en dan wel geschied is). Nadat men dus de sectie bepaald heeft, moet men in de eerste sectie 23 soortsbeschrijvingen naspuren, in de tweede eventueel 23 en in de derde 17. Dit kost veel tijd voor beginners. De afbeeldinkjes zijn zeer goed typeerend en kunnen

